

Κ. Μουρίκη: Γκασμέντ, ο φυγάς με τη φλογέρα, εκδ. Παπαδόπουλος

Θεματικοί άξονες: μετανάστευση, ρατσισμός, αποδοχή διαφορετικότητας/ γνωριμία με τον «άλλο», η ξενιτιά/ ο ξένος, ανήλικη εργασία/ εκμετάλλευση, η μουσική των λαών, αγάπη για τα ζώα και τη φύση, πυρκαγιές

Σύνδεση με σχολικά βιβλία:

Ανθολόγιο Γ' και Δ' τάξης, ενότητα : Κείμενα για την κοινωνία

Ανθολόγιο Ε' και Στ' τάξης, ενότητα: Ειρήνη και φιλία

Γλώσσα Γ' τάξης, ενότητα : Όλοι μια αγκαλιά

Γλώσσα Ε' τάξης, ενότητα : Τα ζώα που ζουν κοντά μας

Γλώσσα ΣΤ' τάξης, ενότητα: Η ζωή έξω από την πόλη

Μελέτη Περιβάλλοντος Γ' τάξης, ενότητες: Τι χρειαζόμαστε για να ζούμε

Δραστηριότητες ανάγνωσης

Πριν την ανάγνωση

- ❖ Συζητούμε με αφορμή το εξώφυλλο για τον τίτλο και το περιεχόμενο του βιβλίου. (Ποιος είναι ο Γκασμέντ; Από πού είναι; Ποιοι είναι οι άλλοι ήρωες του βιβλίου; Τι ρόλο παίζει η αλεπού;)

Κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης

σελ 10-17

- ❖ Συγκεντρώνουμε πληροφορίες (πληθυσμός, ιστορία, μετανάστευση, συνήθειες, συνταγές, τραγούδια κλπ.) φωτογραφίες, χάρτες για την Αλβανία. Με το υλικό φτιάχνουμε το βιβλίο της Αλβανίας. Το ίδιο κάνουμε για τις χώρες καταγωγής των παιδιών της τάξης.

σελ 16-24

- ❖ Βρίσκουμε στο χάρτη τη διαδρομή και τα μέρη από όπου περνάει ο Γκασμέντ για να φτάσει στα Γιάννενα

σελ 18

- ❖ Συζητούμε με τα παιδιά για τους λόγους που οι άνθρωποι αναγκάζονται να μεταναστεύσουν. Βρίσκουμε κείμενα που αναφέρονται στους Έλληνες μετανάστες και συγκρίνουμε τις συνθήκες ζωής τους με τη ζωή των μεταναστών στην Ελλάδα..
- ❖ Ψάχνουμε στα βιβλία του σχολείου ή σε ανθολογίες τραγούδια της ξενιτιάς. Τα διαβάζουμε, τα ακούμε σε μορφή τραγουδιού, τα σχολιάζουμε. Αν τα παιδιά έχουν συγγενικά πρόσωπα με εμπειρία ξενιτιάς τους ζητάμε να τους διαβάσουν ένα από τα τραγούδια και να καταγράψουν το τι ένιωσαν ακούγοντάς τα.

σελ 35

- ❖ Ψάχνουμε να βρούμε από ελληνοαλβανικό λεξικό ή από τα ίδια παιδιά κοινές λέξεις ελληνικών – αλβανικών. π.χ γόμα gome, καρπούζι karpuz, καρότο karote, μαμά mama, μπακάλης bakall, κ.α.

σελ 38-39

- ❖ Συζητάμε με τα παιδιά γιατί οι υάκινθοι ήταν ένα οικογενειακό σύμβολο για την οικογένεια του Γκασμέντ.

σελ 42-75

- ❖ Διαβάζουμε από το υλικό της unicef για την εκμετάλλευση των παιδιών και την παιδική εργασία. Ζητάμε από τα παιδιά να βρουν στοιχεία και από εφημερίδες ή να καταθέσουν δικές τους μαρτυρίες. Μπορούν να φτιάξουν μια αφίσα για τα δικαιώματα των παιδιών και να γράψουν τι μπορούν να κάνουν τα ίδια για να αντιμετωπιστεί η καταπάτησή τους.
- ❖ Τα παιδιά μπορούν να μαζέψουν τις σκηνές των σελίδων που έχουν έντονη δράση και αγωνία να τις διασκευάσουν και να τις δραματοποιήσουν. π.χ στο φορτηγό, το σουβλάκι, στο σπίτι του Αρτούρ κλπ.

σελ 95-99

- ❖ Ευαισθητοποιούμε τα παιδιά σε καταστάσεις αποκλεισμού και στερεοτύπων. Τα παιδιά ετοιμάζουν κάρτες στις οποίες γράφουν ένα αρνητικό επίθετο π.χ γυαλάκιας, κοντός, μαρτυριάρης κλπ. Οι κάρτες μοιράζονται τυχαία σε όλα τα παιδιά. Κάθε παιδί διαβάζει το επίθετο που του έτυχε. Λέει πρώτα αν συμφωνεί ότι το χαρακτηρίζει το επίθετο και στη συνέχεια λέει πώς θα ένιωθε αν τον φώναζαν με αυτό το επίθετο.
- ❖ Τα παιδιά στην τάξη ή στην αυλή παίζουν ένα ομαδικό παιχνίδι. Ο εκπαιδευτικός βγάζει από το παιχνίδι δύο παιδιά με ένα κοινό εξωτερικό χαρακτηριστικό χωρίς να το αιτιολογήσει (είναι κοντοί, είναι χοντροί, φοράνε γυαλιά κλπ.). Όταν τελειώσει το παιχνίδι κάνουμε υποθέσεις για τους λόγους που αποκλείστηκαν τα παιδιά. Ζητάμε από τα παιδιά που αποκλείστηκαν να πουν πώς αισθάνθηκαν σε αυτή τη θέση. Στη συνέχεια συζητάμε όλοι μαζί αν έχουμε βρεθεί σε παρόμοια θέση αποκλεισμού.
- ❖ Σε ένα μεγάλο χαρτί του μέτρου φτιάχνουμε δύο τεμνόμενους κύκλους. Στον ένα κύκλο γράφουμε αγόρια και στον άλλο κορίτσια. Συζητάμε με τα παιδιά τις διαφορές μεταξύ αγοριών και κοριτσιών και τις γράφουμε αντίστοιχα στους κύκλους. Στο μέρος που τέμνονται οι κύκλοι γράφουμε τα κοινά που έχουν.

σελ 153-164

- ❖ Τα παιδιά δραματοποιούν τη σκηνή που κάτοικοι του Σχίνου είναι μαζεμένοι στο καφενείο και συζητούν για τον Γκασμέντ. Σχολιάζουμε αυτή τη συζήτηση και μετά δημιουργούμε καινούριους διαλόγους για δραματοποίηση όπου θα φαίνεται η στάση των παιδιών.
- ❖ Ρωτάμε τα παιδιά τι είναι ο ρατσισμός και καταγράφουμε τις απόψεις τους. Στη συνέχεια όποιο χρώμα νομίζουν ότι ταιριάζει στο ρατσισμό και με αυτό τον ζωγραφίζουν.

Μετά την ανάγνωση

- ❖ Οργανώνουμε μια τηλεοπτική συζήτηση με θέμα: οι μετανάστες στην Ελλάδα. Στη συζήτηση τα παιδιά αναλαμβάνουν το ρόλο του συντονιστή – δημοσιογράφου, του μετανάστη, του ρατσιστή, του Έλληνα μετανάστη, του αντιρατσιστή. Ο καθένας υποστηρίζει τη θέση του παίρνοντας στοιχεία από το βιβλίο.
- ❖ Ακούμε μουσικές από διάφορα μέρη του κόσμου και ζωγραφίζουμε τις εικόνες που μας δημιουργούνται στο άκουσμα.
- ❖ Ο Στέλιος σπουδάζει στο Λουτράκι κηπουρός και ο Γκασμέντ από το Σχίνο του τηλεφωνεί. Γράφουμε τη συνομιλία των δύο φίλων.

Από τον οδηγό δραστηριοτήτων λογοτεχνίας για τον εκπαιδευτικό, Κ.Λάππα – Β. Νικολάου, εκδόσεις Παπαδόπουλος